

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „УРБАНИЗАЦИОНЕН ИКОНОМИКС“

ЗА СПЕЦ: „Недвижими имоти и инвестиции“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 270 ч.; в т.ч. аудиторна 12ч.

КРЕДИТИ: 9

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ(семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	258
В т.ч.:	
• ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	252

Изготвили програмата:

1. ....
(проф. д-р Константин Калинков)

2. ....
(гл. ас. д-р Анна Господинова)

Ръководител катедра: .....
„Икономика и управление на строителството“ (проф. д-р Пламен Илиев)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Урбанизационен икономикс” (Икономически теории и модели за развитие на градовете) обхваща основно един от аспектите на съвременната урбанистика, а именно – икономическия. От трите аспекта на съвременната урбанистика – икономически, устройствен и социално-демографски, студентите получават знания по два от тях. В дисциплината са включени теми, свързани с икономическото устройство и развитие на големите и много големи градове. Успоредно с това са включени за изучаване и класически теории и модели за развитие на градовете. Акцентирано е на факта, че икономическата база на града е основа за планиране, устройство и развитие на селищната територия.

Познанията от тази дисциплина дават възможност на студентите след дипломирането си реално да се включват в екипи за разработването на проекти и планове за развитие и управление на територията на големите градове в страната.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. ТЕОРИИ ЗА ЛИНЕАРНИЯ ГРАД	
1.1	Урбанистичната теория и практика до появата на теорията за линеарния град
1.2	Теория за линеарния град – поява и особености
1.3	Развитие на теорията за линеарно-лентовия град
1.4	Развитие на линеарно-коридорните структури
ТЕМА 2. АТИНСКАТА ХАРТА	
2.1	Атинската харта – 1933 г.
2.2	Актуализация на Атинската харта – 1994 г.
2.3	Визия за развитието на града през XXI век (Новата харта от Атина -2003 г.)
ТЕМА 3. ТЕОРИИ И КОНЦИПЦИИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ ЛОКАЛИЗАЦИИ В УРБАНИЗИРАНИТЕ ТЕРИТОРИИ	
3.1	Теория за промишлената локализация на А.Вебер
3.2	Теорията на А.Льош – В.Кристалер за оптималната схема на икономическите центрове
3.3	Локализационният избор според пространствения марж на рентабилност на Д.Смит
3.4	Правилото „ранг-размер” на Ципф при прогнозиране развитието на системата от градове
3.5	Локализация на различни видове икономически дейности в зоните на влияние на градовете(микроикономически подход на фон Тюнен)
ТЕМА 4. СЪВРЕМЕННИ ГРАДСКИ ФОРМАЦИИ	
4.1	Пространствено обединяване на населените места (агломерация)
4.2	Селищни агломерационни образувания на основата на добивната промишленост (конурбации)
4.3	Съвременни селищни агломерационни образувания от нов тип (мегаполиси)
ТЕМА 5. ИКОНОМИЧЕСКИ ФУНКЦИИ И ДЕЙНОСТИ НА ГРАДА	
5.1	Икономическа роля на града
5.2	Градът- център на икономическа активност
5.3	Урбанистични модели за развитие на градовете
5.3.1	Динамичен производствен модел
5.3.2	Пространствен производствен модел

5.3.3	Модел за локализация на градското население
ТЕМА 6. КОНЦЕПЦИИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКОТО ВЛИЯНИЕ НА ГРАДОВЕТЕ	
6.1	Зони на влияние на градовете
6.2	Йерархически транспортен модел на Кол
6.3	Теория за централните места на Кристалер
6.4	Теория за икономическия ландшафт на А.Льош
ТЕМА 7. ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО НА ГРАДОВЕТЕ	
7.1	Природно-ландшафтно и функционално зонироване на територията на градовете
7.2	Проблеми на централната градска част и концепция за структурата на градовете
ТЕМА 8. ПАЗАР НА ГРАДСКАТА ЗЕМЯ. КОНЦЕПЦИЯ ЗА РЕНТАТА	
8.1	Теория за пазара на градска земя
8.2	Локализация на градската земя
8.3	Типология на факторите, определящи цената на градската земя
8.4	Градска рента
ТЕМА 9. УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ГРАДОВЕТЕ	
9.1	Принципи за устойчиво управление на градската среда
9.2	Планове и програми за устойчиво управление на градската среда
9.3	Европейска рамка за създаване на по-добра животна среда в градовете
ТЕМА 10. ТРАНСПОРТ И ТРАНСПОРТНИ ПРОБЛЕМИ НА ГРАДОВЕТЕ	
10.1	Движение и транспорт в градовете
10.2	Градоустройствени предпоставки за организация на градското движение
10.3	Градски транспорт
10.4	Проблеми на паркирането в централните части на градовете
ТЕМА 11. СЪВРЕМЕННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И РАЗВИТИЕТО НА ГРАДОВЕТЕ	
11.1	Географско-информационни системи (ГИС) – инструмент за управление на градовете
11.2	Оптимизиране на планирането на градовете чрез използването на технологии за 3D моделиране и ГИС
11.2.1	Дигитални градове
11.2.2	Технологиите и устойчивото развитие на градовете
ТЕМА 12. ГРАДОВЕТЕ В УСЛОВИЯ НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ И ГЛОБАЛИЗАЦИЯ	
12.1	Откритата икономика като доминиращ тип стопанство в градовете от развитите страни
12.2	Локализация на фирми в международни градове
12.3	Световна и международна пространствена система от градове

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Методите за подготовка и провеждане на обучението по дисциплината „Урбанизационен икономикс“, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение включват използването на различни учебни ресурси и дейности, по-важните от които са:

- учебни ресурси – електронен учебник и/или електронно учебно помагало; мултимедийни презентации и/или видеолекция и учебен филм; набори от файлове и интернет страници и др.;
- учебни дейности – разписание за насрочване на срещи със студенти; създаване на различни бази данни за търсене на информация, за речници и уроци, форум и чат и др.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Курсов работа по избрана или зададена тема	1	208
Общо за семестриален контрол:		1	208
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен тест)	1	50
Общо за сесиен контрол:		1	50
Общо за всички форми на контрол:		2	258

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Урбанизационен икономикс“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.
2. Калинков, К. Урбанизационен икономикс, Варна,, Наука и икономика, 2015.
3. Калинков,К. Урбанистика (Част-I Теории и модели за развитие на градовете), Варна, ИК”Геа-принт” 2010 г.
4. Ковачев, Ат. Съвременно градоустройство.С., Унив.изд. на Нов български университет 2001.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Бузырев, В.В.и др. (2016) Определение приоритетов в территориальном планировании городов на примере России и Болгарии: Монография. СПб.: СПбГЭУ

¹Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

2. Господинова, А. Интегрированное планирование и развитие городов в Болгарии // Актуальные проблемы управления экономикой региона: Материалы IX Всероссийской научно-практической конференции с международным участием 24-25 мая 2012 г. СПб: СПбГИЭУ (Санкт-Петербургский Государственный Инженерно-Экономический Университет), 2012, с. 11-14.
3. Ковачев, Ат. и Калинков, К. Тезаурус по архитектура, урбанистика .... Варна, ИК"Геа-принт" 2010.
4. Gospodinova, A., Regional development and spatial planning in the base of business // Trakia journal of sciences. The Scientific serial of Trakia university, Volume 11, 2013, Supplement 1, Series Social Sciences, pp. 89-95.
5. Gospodinova, A., Multi-factor ground for urban sprawl // World of Real Estate Journal, 90 (4/2014), pp. 35-38